INBRENG VOOR DE RONDE TAFELGESPREKKEN MET SZW

Op de werkvloer ervaren onredelijkheden in Participatiewet

Onderstaande punten zijn opgehaald door een uitvraag bij de professionals op de werkvloer: consulenten, werkzoekendenbegeleiders, handhavers, claimbeoordelaars, kwaliteitsmedewerkers bezwaar- en beroepsjuristen.

De rode draad in alle punten is dat er meer moet worden uitgegaan van de goede wil van het overgrote deel van de mensen die gebruik maken van een Participatiewet-uitkering en dat er daarom ruimte moet zijn om vergissingen en slordigheden van mensen op te lossen zonder dat zij daardoor hun toekomstperspectief verliezen. Kies dus de benadering dat de meeste mensen deugen en dat de P-wet in beginsel maximaal moet bijdragen aan het houden, krijgen of hervinden van een toekomstperspectief.

Bijstandsnormen

1. Art 24 PW: 50%-norm onredelijk als iemand niet bij in woont.
2. Kostendelersnorm niet toepassen als kosten niet echt kunnen worden gedeeld (bijv. kd woont er tijdelijk niet).
3. Kostendelersnorm in meer gevallen niet te hoeven toepassen. Bv als het averechts werkt op andere gewenste effecten: bv mantelzorgers, kwetsbare jongeren, ….

Aanvraag

4. Zoekperiode: nu te rigide (geldt voor iedereen): meer uitzonderingsmogelijkheden, bv voor kwetsbare jongeren (cf huidige tijdelijke regeling) of statushouders.
5. Wettelijk makkelijker maken om uitkering eerder in te laten gaan dan meldingsdatum als mensen aannemelijk kunnen maken dat ze op die eerdere datum ook al in bijstandsbehoeftige omstandigheden verkeerden, maar eerst nog hebben geprobeerd om zelf hun financiële problemen op te lossen.
6. Gemeente ruimte geven om uitkering ook eerder toe te kennen dan de meldingsdatum indien aanvrager eerst een andere uitkering heeft aangevraagd die is afgewezen.
7. Bij de wettelijke bevoorschotting ruimte maken om bij bepaalde groepen daarop de vaste lasten in te houden (bv mensen in de maatschappelijke opvang).
8. Bij de IIT (Langdurigheidstoeslag) de mogelijkheid bieden om deze ook categoriaal toe te kennen (ipv op aanvraag). Op die manier verminderen we de administratieve last en kunnen we het niet-gebruik terug dringen.

Boete

9. Bij zelfmelders een lagere boete/waarschuwing op kunnen leggen als ze bijv. aan het werk zijn gegaan en dat te laat hebben doorgegeven (krijgen nu boete als benadelingsbedrag > 150 euro: beter waarschuwing). Dus ook waarschuwing op kunnen leggen als benadelingsbedrag > 150 euro.
10. Bij onterecht ontvangen bijstand door schending inlichtingenplicht niet altijd direct boete op moeten leggen, maar altijd eerste keer mogelijkheid tot geven van een waarschuwing.
11. Bij opleggen boete omdat iemand iets te laat heeft doorgegeven (bijv. werkaanvaarding) ook rekening met factoren als niet-westerse migratieachtergrond waardoor taal niet machtig. Aan werk gaan maar iets te laat doorgeven moet nu worden bestraft met een boete.
12. Afschaffen boete of in ieder geval meer mogelijkheden er van af te zien of te matigen. Vaak echt per ongeluk iets niet of te laat doorgegeven. Dan toch boete. Vaak weet klant ook niet wat wel of niet doorgeven. Daar zou landelijk meer duidelijkheid over moeten komen. Bijv. mensen beter informeren over dingen die in het maatschappelijk verkeer als heel normaal gezien worden. Denk hierbij met name geld krijgen van kind of ouder die niet in de bijstand zitten.

Terugvordering

13. Terugvordering: is nu bij schending inlichtingenplicht altijd een verplichting: beter bevoegdheid van te maken (makkelijker afzien van terugvordering als klant per ongeluk iets niet of niet tijdig heeft doorgegeven). Bijv. verplichting te laten tenzij klant aan kan tonen dat het per ongeluk was.
14. Als uitgangspunt niet langer onderzoeken dan 3 jaar terug (tenzij …..) om de terugvorderingsperiode behapbaar te laten zijn.
15. Kwijtschelden schulden makkelijker maken/meer maatwerk kunnen leveren. Bijv. bij aanvaarding van werk. Bijv.. elk jaar uit de bestand betekent 1/3 van de schuld, twee jaar 2/3 van de schuld en na 3 jaar “schone lei”.
16. Mogelijkheid creëren om fraudevorderingen mee te nemen in de MSNP/WSNP.
17. Termijn van 10 jaar voordat je kunt besluiten om tot afboeking fraudeschuld over te gaan korter maken.
18. Wegnemen belemmering: het verbod om mee te werken aan een schuldenregeling (artikel 60c) als er sprake is van opzet of grove schuld. Artikel 60 c is al wel enigszins versoepeld, maar toch.
19. Nieuwe regels beslagvrije voet weliswaar beter voor meeste klanten, maar betekent wel dat iedereen straks af moet lossen (5%). Is voor sommigen niet te doen om iets af te lossen.
20. Bij gokken moeten klanten speelhistorie aanleveren. Is vaak niet te doen. Dat levert dan grote terugvorderingen op.

Maatregelen

21. Gemeente mogelijkheid bieden meer maatwerk te leveren bij sanctioneren bij 'niet meewerken aan traject'.

Inkomsten

22. Gokken met uitkering: inzet niet meenemen.
23. Onkosten in mindering mogen brengen op inkomsten (bijv. ook bij marg. zelfstandigen).
24. Inkomsten die overduidelijk lening zijn niet als middel zien.
25. Meer duidelijkheid in de wet t.a.v. zaken die als inkomsten meetellen bij de uitkering (zie vb. boodschappen, maar ook stortingen/bijschrijvingen op bankrekening, etc.).
26. Wet aanpassen zodat parttime werk of werkaanvaarding nog meer wordt beloond. Werken moet lonen! Nu vrijlating maar 6 maanden en ook gevolgen voor toeslagen. Bijvoorbeeld het verstrekken van een bonus bij werkaanvaarding voor bv minimaal 24 uur of een bonus als je langer dan 1 jaar werkzaam bent in loondienst zou veel meer stimuleren. In de praktijk merken we dat wanneer iemand in een proefplaatsing zit, niet fulltime aan het werk kan/is of een behoorlijke sanctie heeft gehad, niet gemotiveerd is mee te werken. De inkomsten uit werk wegen dan niet op tegen de uitkering. Of een aanvullende uitkering blijft bijv. noodzakelijk. Dit komt mede voort doordat onze doelgroep met name werkt op basis van het WML en geen doorgroeimogelijkheden (qua loon) hebben in een CAO. Wij horen vaak dat onze doelgroep met een vast bedrag aan uitkering (zonder te werken) ook wel rond kan komen. Vaak geeft hen dat ook weer dat stukje duidelijkheid en rust, omdat ze exact weten wanneer de uitkering op de rekening staat.
27. Mensen die starten in een proefplaatsing hebben het gevoel dat ze gratis moeten werken voor 2 á 3 maanden. Vooral als mensen niet in de bijstand zitten is dit heel moeilijk. Het zou mooi zijn als uitkeringsgerechtigden een bonus of prestatievergoeding kunnen krijgen wanneer ze in een proefplaatsingen werken en bijv. meer dan 20 uur werken.
28. Eindejaarsuitkering niet verrekenen als inkomsten.

Overig

29. Taaleis: heel veel administratieve rompslomp, terwijl deze wet overbodig is (we kunnen klanten ook verplichten taalles te volgen met andere artikelen PW): afschaffen.
30. Tegenprestatie: werkt door vele voorwaarden in praktijk niet: afschaffen.
31. WSF: wij sturen jongeren terug naar school, maar max termijn al bereikt, geen recht op PW
32. Als iemand WTOS heeft: dan geen recht op bijstand: is erg onredelijk.
33. Aanpassen begrip vermogen zodat bij verkleining schuld (bijv. BBZ-schuld kwijtgescholden) de uitkering niet beëindigd hoeft te worden.

34. Zorg dat er meer mogelijkheden zijn om binnen het Sociaal Domein informatie uit te wisselen over inwoners. Zodat zonder administratieve of bureaucratische AVG-last een wijkcoach (WMO en Jeugdwet) en consulent (Participatiewet) kunnen overleggen wat het beste is voor een inwoner. Zo kan meer rekening worden gehouden met klant in fragiele situatie, bijv. licht verstandelijk gehandicapt, financiële problemen, wijkcoach enzovoort. Dan goed overleg over maatwerk heel belangrijk (bv niet zomaar opleggen standaardmaatregel). Hierbij zware belemmering dat gegevens niet met elkaar gedeeld mogen worden in kader van privacy (wijkcoach heeft bijv. informatie over klant die oplegger van maatregel niet heeft en vice versa).
35. Maak het in PW mogelijk om iemand met LKS te plaatsen bij een werkgever waar degene ook al regulier gewerkt heeft. De PW maakt het nu nl niet mogelijk om iemand met LKS te plaatsen waar hij al regulier gewerkt heeft. Terwijl deze werkgever juist inmiddels op de hoogte is van alle ‘mankementen’ en het dus juist wel heel fijn is dat deze persoon op die plek kan blijven.